

ЛІЦЕНЗІЯ ЯК ПРАВОВА ФОРМА РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРАВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

доц. Хворост О.О., студент Тішаєв М.В.

За сучасних умов провідну роль у комерціалізації прав інтелектуальної власності відіграють ліцензійні угоди, які інтенсивно розвиваються в ринковій економіці розвинених країн.

Ліцензія – дозвіл на використання об'єкта інтелектуальної власності, що надається на підставі ліцензійного договору[2].

Передача прав на використання об'єктів інтелектуальної власності у сучасному суспільстві відбувається винятково у вигляді оформлення ліцензійних договорів. Це двосторонні угоди, що забезпечують охорону інтересів договірних сторін, укладаються в письмовій формі і мають відповідати ряду вимог.

Відповідно до Цивільного Кодексу України будь-яке позадоговірне використання об'єкта інтелектуальної власності визнається неправомірним і кваліфікується як порушення прав на цей об'єкт.

Повна ліцензія - всі майнові права на об'єкт інтелектуальної власності, що впливають із охоронного документа, переходять до ліцензіата на термін дії договору.

Виключна ліцензія - ліцензіар надає право на використання об'єкта інтелектуальної власності ліцензіатові на певній території на певний строк з певним обсягом прав у певній галузі.

Невиняткова ліцензія - ліцензіар передає ліцензіатові право використання об'єкта інтелектуальної власності, зберігаючи за собою право на використання цього об'єкта й право видачі ліцензій іншим ліцензіатам на тій самій території.

Одинична ліцензія - видається одному ліцензіатові й виключає можливість видачі ліцензіаром ліцензій іншим суб'єктам на використання об'єкта інтелектуальної власності у сфері, обмеженій цією ліцензією, але не виключає можливості використання ліцензіаром зазначеного об'єкта у даній сфері.

Існує також поняття **відкритої ліцензії** - власник об'єкта інтелектуальної власності (крім патентів на секретні об'єкти) має право подати для офіційної публікації заяву про готовність надання

будь-якій особі дозволу на використання об'єкта інтелектуальної власності, що охороняється.

Обов'язкова ліцензія - дозвіл на використання об'єкта промислової власності, що видається без згоди патентовласника за рішенням уряду в інтересах оборони й національної безпеки країни.

У законодавстві України про промислову власність указується ще одна ліцензія - так названа залежна. Її суть полягає в тім, що за певних умов власник одного патенту може просити дозволу використати об'єкт промислової власності, патент на який належить іншій особі[1].

За наявністю правової охорони об'єктів інтелектуальної власності розрізняють такі види ліцензій:

Патентні, пов'язані з угодами щодо об'єктів промислової власності, захищених охоронними документами.

Безпатентні, пов'язані з угодами щодо використання творчих рішень, які не мають правової охорони, або з терміном правової охорони, що вичерпався.

Відповідно до правових норм та чинного законодавства розрізняють такі види ліцензій:

Добровільні, які видаються ліцензіаром ліцензіату за прямою двосторонньою угодою щодо повного або часткового використання об'єктів інтелектуальної власності.

Примусові, які надаються компетентними державними органами зацікавленим особам у разі, якщо власник охоронного документа не використовує об'єкт інтелектуальної власності без поважних причин і при цьому відмовляється надати ліцензію на його використання.

Відкриті, які видаються на підставі офіційної заяви власника об'єкта інтелектуальної власності щодо видачі дозволу на використання цього об'єкта будь-якій зацікавленій особі[2].

Список літератури.

1. Інтелектуальна власність : навч. пос. У 2-х частинах, Ч.2 / І.П. Каплун, Е.В. Колісниченко, В.О. Панченко, А.А. Папченко. - Суми : СумДУ, 2010. - 149 с. - 15-67

2. Інтелектуальна власність (+Доступ з локальної мережі СумДУ) : підручник. - Вид. 2-ге, стереотип./ Базилевич В.Д.- К. : Знання, 2008. - 431 с.